

Rozwój innowacyjnej metody edukacyjnej w zakresie turystyki DOSTĘPNEJ w Europie Środkowej 2022-2-HU01-KA220-HED-000099410

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

4. Regulacje prawne i dokumenty polityczne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

Głównym celem przepisów dotyczących dostępności jest promowanie równych szans i zapewnienie równego uczestnictwa wszystkim osobom, niezależnie od ich warunków. Regulacje prawne odgrywają kluczową rolę w tworzeniu dobrych i etycznych praktyk. W większości krajów ustawodawstwo dotyczące niepełnosprawności i turystyki dostępnej jest zasadniczo adekwatne, a podstawowe przepisy zostały już ustanowione i zharmonizowane. Problemy pojawiają się głównie w praktycznym wdrażaniu tych przepisów.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

W cywilizowanych społeczeństwach jest oczywiste, że wszelkie formy dyskryminacji, zarówno bezpośredniej, jak i pośredniej, wobec mniejszości w jakiejkolwiek sferze życia są zakazane. Dotyczy to również prawa do podróżowania oraz zakazu dyskryminacji w uczestnictwie w turystyce. Rozszerzając zakres grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, należy szczególnie wyróżnić osoby, które z powodu niepełnosprawności fizycznej lub psychicznej nie są w stanie podróżować bez pomocy lub mogą to robić jedynie z trudnościami. Niestety, ta grupa wciąż często doświadcza dyskryminacji.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

Niepełnosprawność może przybierać różne formy. „Możemy uwzględnić nie tylko osoby o ograniczonej mobilności, z wadą wzroku i słuchu, niepełnosprawnością intelektualną, ale także te, które cierpią na inne schorzenia mające długotrwały wpływ na ich jakość życia, takie jak alergie.” (Zsarnóczy, 2018:39) Na podstawie szacunków WHO, UNWTO określa liczbę osób dotkniętych niepełnosprawnościami na 1 miliard. Niepełnosprawność może nas dotknąć w każdej chwili, wraz z procesem starzenia się lub w wyniku wypadku, który może uczynić kogoś czasowo lub trwale niepełnosprawnym.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

Problem ten jest szczególnie dotkliwy obecnie ze względu na starzenie się społeczeństw. Oprócz specjalnych potrzeb w starszym wieku istnieje wiele innych sytuacji życiowych, które mogą powodować szczególne potrzeby, np. osoby poddające się rehabilitacji po wypadku, rodziny z małymi dziećmi (Darcy & Dickson, 2009). Dziś, powszechnie akceptuje się, że naszym ludzkim, etycznym, moralnym i prawnym obowiązkiem jest ułatwienie podróżowania OzN oraz zapewnienie im niezbędnych warunków fizycznych. Nie można także pomijać faktu, że turystyka dla OzN jest również ważnym zagadnieniem ekonomicznym.

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

W zakresie ustawodawstwa krajowego dotyczącego dostępności dla OzN oraz równego traktowania, w krajach objętych projektem istnieje wiele ustaw. Od lat 90. XX w. nastąpiła zmiana paradygmatu, wynikająca również z intensywniejszego skupienia się na prawach człowieka. Zmiana ta opiera się na przekonaniu, że OzN nie powinny być ukrywane ani segregowane, lecz powinny mieć równe szanse jak osoby pełnosprawne, co wspiera inkluzję społeczną. W tym kontekście opieka społeczna nad OzN została przekształcona, oferując spersonalizowane usługi oraz lepsze warunki życia.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Regulacje prawne dotyczące dostępności i turystyki dostępnej – kilka wstępnych uwag

Dokumenty prawne mają istotny wpływ na życie OzN i pomagają tworzyć równy dostęp. Samo istnienie konwencji i ustaw dotyczących praw OzN na poziomie globalnym, europejskim i krajowym ma ogromne znaczenie. Konwencja ONZ o prawach OzN, przyjęta w 2006 roku, zobowiązuje państwa-strony do zapewnienia OzN dostępu do obiektów i usług związanych ze sportem, rekreacją i turystyką. Na podstawie dokumentu Komisji Europejskiej z 2010 roku pt. „Europejska strategia na rzecz niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie na rzecz Europy bez barier” opracowano nową i wzmocnioną Strategię Praw Osób z Niepełnosprawnościami (2021-2030), opierającą się na osiągnięciach minionej dekady i oferującą rozwiązania na przyszłe wyzwania.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Przyjęcie przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (UN-CRPD) w 2006 roku (i jej wejście w życie w 2008 roku) stanowiło przełom w ustanawianiu minimalnych standardów praw osób z niepełnosprawnościami. Została ona ratyfikowana przez Unię Europejską w 2010 roku, a do 2015 roku ratyfikowało ją łącznie 156 państw. Konwencja jest najnowszą w serii deklaracji ONZ dotyczących praw człowieka, która zaczyna się od Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 roku. Zasady przewodnie są następujące: szacunek dla wrodzonej godności, autonomia jednostki, w tym wolność podejmowania własnych decyzji, zakaz dyskryminacji, pełne i skuteczne uczestnictwo społeczne oraz integracja, równe szanse i dostępność.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Ogólna idea Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (CRPD) polega na integracji OzN w społeczeństwie i społecznościach, zamiast tworzenia specjalnych przepisów i instytucji. CRPD ma na celu pobudzanie głębokich zmian i postępu społecznego w wielu obszarach życia społecznego, takich jak szkoły, miejsce pracy czy transport publiczny (Steinert i in., 2016). Preambuła Konwencji podkreśla wrodzoną godność i wartość wszystkich istot ludzkich, ich równe i niezbywalne prawa oraz stwierdza, że wszystkie prawa i wolności powinny być dostępne dla wszystkich, bez jakiegokolwiek formy dyskryminacji.

<https://ds-int.org/the-convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities/>

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Konwencja uznaje, że niepełnosprawność jest pojęciem zmieniającym się i wynika z interakcji między osobami z niepełnosprawnościami a barierami, zarówno postrzegania, jak i środowiskowymi, które uniemożliwiają im pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie na równych prawach z innymi. Przykładem może być sytuacja, w której osoba niepełnosprawna w jednym kraju napotyka bariery utrudniające jej poruszanie się i prowadzenie pełnoprawnego życia, podczas gdy w innym kraju, mimo tych samych problemów, może żyć bez przeszkód. Konwencja uznaje również różnorodność osób z niepełnosprawnościami, która nie kończy się jedynie na technicznej dostępności, takiej jak rampy, ale obejmuje także inne aspekty, które umożliwiają pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Preambuła Konwencji podkreśla również, że OzN nadal napotykają bariery w równym uczestnictwie w społeczeństwie oraz że dyskryminacja kogokolwiek na podstawie niepełnosprawności stanowi naruszenie wrodzonej godności i wartości osoby ludzkiej. Dokument zaznacza również, że OzN mogą wnieść istotny wkład w ogólne dobro i różnorodność swoich społeczności, że promowanie ich pełnego uczestnictwa wzmacnia ich poczucie przynależności do społeczeństwa oraz prowadzi do istotnego postępu w rozwoju ludzkim, społecznym i gospodarczym oraz w eliminacji ubóstwa.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Dokument podkreśla znaczenie indywidualnej autonomii i niezależności OzN w tym wolności podejmowania własnych decyzji. Zwraca również uwagę na konieczność aktywnego włączania OzN w procesy podejmowania decyzji dotyczących programów i polityk, szczególnie tych, które mają bezpośredni wpływ na ich życie, w tym na tworzenie i realizację planów wyjazdów turystycznych.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Nadal wiele osób OzN żyje w niekorzystnych warunkach finansowych, dlatego należy zająć się negatywnym wpływem ubóstwa na OzN – w tym na przykład wsparciem finansowym na podróże dla osób, których środki finansowe im na to nie pozwalają. Konwencja uznaje również znaczenie dostępności do środowiska fizycznego, społecznego, ekonomicznego i kulturowego, zdrowia i edukacji, a także informacji i komunikacji, aby umożliwić OzN pełne korzystanie ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Artykuł 30, paragraf 5 Konwencji (Udział w życiu kulturalnym, rekreacji, wypoczynku i sporcie) zajmuje się już bezpośrednio promowaniem udziału OzN w turystyce:

„W celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwa na równych zasadach z innymi w działalności rekreacyjnej, wypoczynkowej i sportowej, Państwa-Strony podejmą odpowiednie środki:”.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

- a) Zachęcanie i promowanie jak najszerszego udziału OzN w powszechnych działalnościach sportowych na wszystkich poziomach;
- b) Zapewnienie, że OzN mają możliwość organizowania, rozwijania i uczestniczenia w sportowych i rekreacyjnych działalnościach skierowanych do OzN oraz w tym celu zachęcanie do zapewnienia, na równych zasadach z innymi, odpowiednich instrukcji, szkoleń i zasobów;
- c) Zapewnienie, że OzN mają dostęp do obiektów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

- (d) Zapewnienie, że dzieci z niepełnosprawnościami mają równy dostęp z innymi dziećmi do uczestnictwa w zabawie, rekreacji, wypoczynku oraz działalności sportowej, w tym tych działań w systemie szkolnym;
- (e) Zapewnienie, że OzN mają dostęp do usług świadczonych przez osoby zaangażowane w organizowanie działalności rekreacyjnych, turystycznych, wypoczynkowych i sportowych.”

(<https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-persons-disabilities>)

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

W paragrafie 2 tego samego artykułu dokument wspomina o prawie OzN do uczestnictwa w życiu kulturalnym na równych zasadach z innymi, co ma duże znaczenie w kontekście turystyki: należy podjąć wszystkie niezbędne środki, aby zapewnić OzN dostęp do miejsc występów kulturalnych lub usług, takich jak teatry, muzea, kina, biblioteki i biura podróży, a tam, gdzie to możliwe, także do pomników i ważnych narodowych obiektów kulturalnych. W innych artykułach znaczenie podróży i potrzeba wspierania ich są pośrednio wspomniane w kilku miejscach.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Artykuł 4, Ogólne obowiązki: Państwa-Strony zobowiązują się do wdrażania lub promowania badań i rozwoju uniwersalnie zaprojektowanych dóbr, usług, urządzeń i obiektów, które odpowiadają na szczególne potrzeby OzN przy jak najmniejszych modyfikacjach i wydatkach finansowych, ułatwiając ich użyteczność i stosowanie, oraz do promowania uniwersalnego projektowania przy opracowywaniu norm i wytycznych; badań i rozwoju nowych technologii odpowiednich dla OzN, w tym technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w celu promowania dostępności i użytkowania sprzętu transportowego/mobilności, urządzeń i pomocy technicznych, dając priorytet technologiom, które są przystępne cenowo; oraz dostarczania OzN informacji na temat sprzętu transportowego, urządzeń i pomocy technicznych, w tym nowych technologii, a także innych form pomocy, usług wsparcia i innych rodzajów usług.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Artykuł 9, Dostępność: W celu umożliwienia OsN prowadzenia niezależnego życia i pełnego uczestnictwa we wszystkich aspektach życia, Państwa-Strony podejmą odpowiednie środki, aby zapewnić OsN dostęp, na równych zasadach z innymi, do środowiska fizycznego, transportu, informacji i komunikacji (w tym technologii i systemów informacyjnych i komunikacyjnych) oraz innych obiektów i usług, które są publicznie dostępne lub dostępne. Środki mające na celu identyfikację i usunięcie barier i przeszkód w dostępie obejmują, między innymi, budynki, drogi, transport i inne obiekty wewnętrzne i zewnętrzne; oraz informacje, komunikację i inne usługi, w tym usługi elektroniczne i służby ratunkowe. Państwa-Strony podejmą również niezbędne środki w celu opracowania, egzekwowania i monitorowania stosowania minimalnych standardów i wytycznych dotyczących dostępności obiektów i usług otwartych i dostępnych dla publiczności.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Konwencja zajmuje się również ogólnymi kwestiami, które mają wpływ na podróże:

- równość i zakaz dyskryminacji: Państwa-Strony zakazują dyskryminacji na podstawie niepełnosprawności i zapewniają równą i skuteczną ochronę prawną przed dyskryminacją w wszystkich obszarach dla OzN;
- podnoszenie świadomości: Państwa-Strony zobowiązują się do podjęcia szybkich, skutecznych i odpowiednich działań w celu a) podnoszenia świadomości o OzN na poziomie społecznym, w tym w rodzinie, oraz promowania szacunku dla praw i godności OzN;
b) zwalczania stereotypów, uprzedzeń i szkodliwych praktyk wobec OzN we wszystkich aspektach życia.

Konwencja ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami

Artykuł 20, Mobilność osobista: Państwa-Strony, dążąc do zapewnienia maksymalnej możliwej niezależności OsN, podejmą skuteczne działania w celu poprawy mobilności osobistej. Obejmuje to m.in. ułatwienie dostępu OsN do wysokiej jakości wsparcia mobilności, sprzętu, technologii wspomagających oraz różnych form pomocy osobistej i mediatorów, a także zapewnienie ich dostępności w przystępnych cenach. Państwa-Strony zobowiązują się również do zapewnienia szkoleń z zakresu umiejętności związanych z mobilnością, zarówno dla OsN, jak i specjalistów.

Artykuł 26, Habilitacja i rehabilitacja: Państwa-Strony podejmą wszelkie skuteczne i niezbędne środki, w tym zapewnienie pomocy rodzinnej, aby umożliwić OsN pełną niezależność we wszystkich aspektach życia.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami – podsumowanie

Dokument ten ma kluczowe znaczenie dla rozwoju krajowych praktyk dotyczących niepełnosprawności i dostępnej turystyki. Stanowił on zmianę paradygmatu w tej dziedzinie, a zawarte w nim zasady i wartości stały się od tego czasu punktem odniesienia i wzorcowym standardem. Jedynym zauważalnym niedociągnięciem jest to, że Konwencja nie porusza kwestii uświadamiania społeczeństwa "pełnosprawnego" (szczególnie dostawców usług), osób w pełni sprawnych.

UE na rzecz równości: strategia dotycząca praw OzN (2021-2030)

Zarówno UE, jak i państwa członkowskie są stronami Konwencji ONZ o prawach OzN, która stanowi część porządku prawnego UE i zobowiązuje Państwa-Strony do ochrony podstawowych wolności OzN. Strategia UE jest głównym narzędziem Unii Europejskiej do realizacji wymagań Konwencji ONZ i zapewnienia, że państwa członkowskie zawsze o tym pamiętają. Szacuje się, że w UE żyje około 87 milionów OzN; celem jest stworzenie społeczeństwa włączającego, w którym prawa OzN są odpowiednio chronione, a dyskryminacja nie ma miejsca. W tym celu, w czerwcu 2020 roku, Parlament określił swoje priorytety dla nowej strategii dotyczącej niepełnosprawności po 2020 roku, opierając się na strategii 2010-2020. Zawiera ona rekomendacje bezpośrednio dotyczące podróży i turystyki.

UE na rzecz równości: strategia dotycząca OzN (2021-2030)

Główne rekomendacje dotyczące podróży i turystyki zawarte w strategii UE obejmują:

- Zapewnienie praw osób z niepełnosprawnościami we wszystkich obszarach i politykach, w tym w turystyce.
- Zapewnienie równego dostępu do opieki zdrowotnej, zatrudnienia, transportu publicznego i mieszkania dla OzN.
- Włączenie OzN, ich rodzin i organizacji do dialogu oraz procesu wdrażania polityk. W kontekście turystyki nie powinno to być wyłącznie społeczeństwo bez niepełnosprawności, które decyduje o oferowanych usługach turystycznych, ale wszyscy razem – osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby pełnosprawne.

UE na rzecz równości: strategia dotycząca praw OzN (2021-2030)

Aby osiągnąć dalszy postęp w zapewnieniu pełnego uczestnictwa OzN, nowa i wzmocniona Strategia Praw Osób z Niepełnosprawnościami będzie służyła kierowaniu pracą państw członkowskich i instytucji UE, opierając się na dotychczasowych osiągnięciach i oferując rozwiązania dla nadchodzących wyzwań. Celem strategii jest rozwiązanie wielu problemów, z którymi borykają się OzN, oraz osiągnięcie postępu we wszystkich obszarach Konwencji ONZ o prawach OzN, zarówno na poziomie UE, jak i państw członkowskich. Strategia ma zapewnić, że OzN w Europie, niezależnie od płci, pochodzenia rasowego lub etnicznego, religii, przekonań, wieku czy orientacji seksualnej, będą miały równe szanse i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

UE na rzecz równości: strategia dotycząca praw OzN (2021-2030)

OzN w Europie, niezależnie od płci, pochodzenia rasowego lub etnicznego, religii lub przekonań, wieku czy orientacji seksualnej, powinny...

- cieszyć się swoimi prawami człowieka,
- mieć równe szanse na uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym,
- móc decydować, gdzie, jak i z kim chcą żyć,
- móc poruszać się po UE, niezależnie od tego, jakiego wsparcia potrzebują,
- już nie doświadczać dyskryminacji.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

UE na rzecz równości: strategia dotycząca OzN (2021-2030)

Nowa strategia określa szereg priorytetów, w tym gwarantowanie równego dostępu do sprawiedliwości, edukacji, kultury, sportu i turystyki (przy zapewnieniu swobody poruszania się i zamieszkiwania oraz możliwości uczestniczenia w procesie demokratycznym, godnej jakości życia i niezależnego życia).

Turystyka jest omówiona bardziej szczegółowo niż w Konwencji ONZ o Prawach OzN.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

UE na rzecz równości: strategia dotycząca praw OzN (2021-2030)

Równy dostęp i zakaz dyskryminacji: OzN mają prawo do ochrony przed wszystkimi formami dyskryminacji i przemocy, równego dostępu do sprawiedliwości, edukacji, kultury, mieszkalnictwa, wypoczynku, rekreacji, sportu i turystyki, oraz równych szans i lepszego dostępu do sztuki i kultury, wypoczynku, rekreacji, sportu i turystyki. Dostępna i włączająca turystyka, wypoczynek i rekreacja są niezbędne do pełnego uczestnictwa w społeczeństwie. Poprawiają one dobrostan i stwarzają możliwości dla wszystkich, w tym OzN, do rozwoju i realizacji swojego potencjału. Dostępna turystyka dla OzN jest kluczowa dla wspierania uczestnictwa i rozwoju społeczno-gospodarczego. Komisja wzmocni udział OzN we wszystkich tych obszarach i będzie dążyć do uczynienia dziedzictwa kulturowego oraz wszystkich form sztuki dostępnymi i włączającymi dla OzN poprzez finansowanie z UE, na przykład w ramach programu Kreatywna Europa.

UE na rzecz równości: strategia dotycząca praw OzN (2021-2030)

Komisja przygotowuje również badanie dotyczące wdrażania Artykułu 30 Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami, aby wspierać państwa członkowskie w politykach zwiększających uczestnictwo i wsparcie OzN w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej; współpracować z Międzynarodowym Komitetem Paraolimpijskim w celu promowania integracji w sporcie i zwalczania stereotypów; kontynuować promowanie rozwoju turystyki dostępnej, w szczególności w miastach, poprzez nagrodę „Europejska Stolica Turystyki Inteligentnej”.

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Zgromadzenie Ogólne UNWTO w 1999 roku w Santiago, Chile, przyjęło Globalny Kodeks Etyki w Turystyce.

W Artykule 3 Statutu Światowej Organizacji Turystyki turystyka uznawana jest za czynnik promujący powszechny szacunek i obronę praw człowieka oraz podstawowych wolności, niezależnie od rasy, płci, języka, religii (oraz niepełnosprawności fizycznej lub jej braku).

<https://www.tourismbeast.com/unwto/>

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Dokument ten pośrednio wspomina o wdrażaniu dostępnej turystyki wśród swoich celów (promowanie odpowiedzialnej, zrównoważonej i włączającej turystyki w kontekście prawa do wypoczynku i podróży).

Ponadto cały dokument odzwierciedla ducha i wartości, które są ściśle związane z poruszonymi tematami. Niestety, dokument ten nie jest jeszcze szeroko znany wśród osób zainteresowanych turystyką ani tych, którzy pracują w tym sektorze, mimo że był bardzo postępowy w swojej treści w momencie przyjęcia, a większość jego celów jest nadal aktualna.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

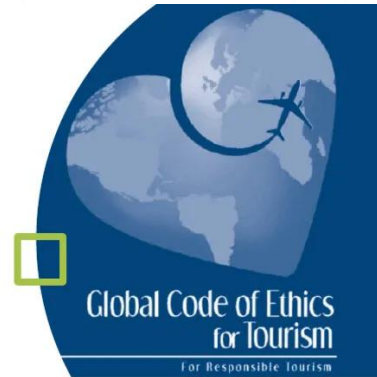
SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce streszcza w dziesięciu artykułach rekomendacje dla wszystkich interesariuszy turystyki. Skupimy się tylko na tych, które pod względem treści wzmacniają rozwój dostępnej turystyki.

Global Code of Ethics for Tourism

Meet our Team

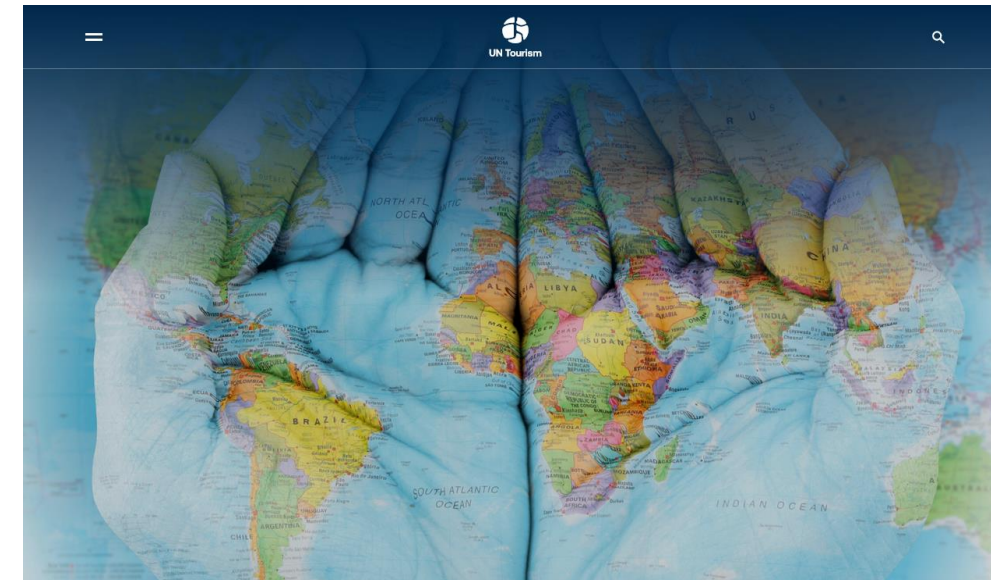
- Elahieh Sadat Yaghoubi
- Alvaro Horacio Salas Sobarzo
- Sebastián Nicolás Arias Reyes
- Gabby Aase-Remedios
- Teodora Stevanović
- Eleni Plevri
- Helen Crutcher
- Ehab Zaaqoq

What is the code?

- Set of principles to guide stakeholders in tourism development
- The code was called for in a resolution of the UNWTO

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Artykuł 1: Rola turystyki we wzajemnym zrozumieniu i szacunku między narodami i społeczeństwami. Ten punkt określa oczekiwania dotyczące zachowań turystów, podkreślając, że należy: szanować prawa i zwyczaje mniejszości oraz ludów tubylczych; przestrzegać lokalnego prawa i tradycji; szanować różnorodność stylów życia oraz preferencji regionu goszczącego; dbać o przestrzeganie prawa; oraz unikać obraźliwego zachowania.

[https://www.unwto.org/
background-global-code-
ethics-tourism](https://www.unwto.org/background-global-code-ethics-tourism)

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Artykuł 2: Turystyka jako środek indywidualnego i zbiorowego spełnienia. Turystyka, najczęściej kojarzona z rekreacją i wypoczynkiem, sportem, kulturą i przyrodą, powinna być postrzegana i praktykowana jako szczególny środek indywidualnego i zbiorowego spełnienia; jeśli będzie praktykowana z wystarczającą otwartością, turystyka stanie się niezastąpionym czynnikiem samokształcenia, wzajemnej tolerancji oraz poznania różnic i różnorodności między narodami i kulturami.

Globalny Kodeks Etyki w Turystyce a dostępność

Artykuł 7 („Prawo do turystyki”): Kodeks pośrednio wspomina OzN: uniwersalne prawo do turystyki powinno być postrzegane jako następstwo prawa do wypoczynku i relaksu, w tym prawa do korzystania z praw określonych w Artykule 24 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka; turystyka społeczna powinna być rozwijana przy wsparciu władz publicznych (ponieważ OzN stanowią w znacznie większej proporcji grupę społecznie poszkodowaną, a często również ubogą, jest to szczególnie ważne dla nich); oraz turystyka rodzin, młodzieżowa i studencka, a także turystyka dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, powinna być promowana i ułatwana.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Ramowa Konwencja w Sprawie Etyki w Turystyce (2019)

We wrześniu 2019 roku Ramowa Konwencja w sprawie Etyki w Turystyce UNWTO została zatwierdzona na Zgromadzeniu Ogólnym UNWTO, po tym jak Światowy Komitet ds. Etyki Turystyki (WCTE) złożył w 2015 roku propozycję przekształcenia głównego dokumentu politycznego UNWTO, Globalnego Kodeksu Etyki w Turystyce, w międzynarodową konwencję, aby uczynić go bardziej skutecznym i szerzej egzekwowanym.

Następnie, na Zgromadzeniu Ogólnym UNWTO w 2015 roku, Sekretarz Generalny UNWTO otrzymał mandat do utworzenia specjalnej grupy roboczej, która miała zbadać procedury i konsekwencje przyjęcia Konwencji, we współpracy z WCTE.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Ramowa Konwencja w Sprawie Etyki w Turystyce (2019)

Grupa Robocza, składająca się z przedstawicieli 36 państw członkowskich UNWTO, powołana na początku 2016 roku, zbadała wstępną wersję tekstu Konwencji i szczegółowo przeanalizowała dokument.

Grupa Robocza zgodziła się, aby nie wprowadzać żadnych istotnych zmian do dziewięciu zasad Globalnego Kodeksu Etyki w Turystyce, które zostały przyjęte w 1999 roku. Te dziewięć artykułów zostało uwzględnionych w projekcie Konwencji w sprawie Etyki w Turystyce w sekcji dotyczącej „Zasad Etycznych w Turystyce” i stanowią trzon Konwencji. Rada Wykonawcza UNWTO poparła podejście, że nie ma potrzeby zmieniać dziewięciu zasad Globalnego Kodeksu Etyki.

Ramowa Konwencja w Sprawie Etyki w turystyce Turystyki (2019)

Postanowienia włączone do zasad Ramowej Konwencji w sprawie Etyki Turystyki:

- Preambuła tekstu jest inspirowana Globalnym Kodeksem Etyki w Turystyce, ale zaktualizowana w kontekście obecnej sytuacji międzynarodowej i celu proponowanej Konwencji.
- Pierwsza część konwencji zawiera ogólne postanowienia, które umieszczają tekst w odpowiednim kontekście i przedstawiają kluczową terminologię, cel oraz zakres konwencji, a także środki jej wdrażania.
- Druga część dotyczy zasad etycznych w turystyce, które stanowią trzon Konwencji.

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Ramowa Konwencja w Sprawie Etyki Turystyki (2019)

Postanowienia włączone do zasad Globalnego Kodeksu Etyki Turystyki:

- Trzecia część Konwencji odnosi się do mandatu, składu i funkcjonowania tego organu pomocniczego Zgromadzenia Ogólnego na mocy Konwencji (Światowy Komitet ds. Etyki w Turystyce).
- Ostatnie dwie sekcje konwencji zawierają standardowe postanowienia dla traktatów międzynarodowych, a mianowicie czwartą sekcję dotyczącą Konferencji Państw Stron oraz piątą sekcję zawierającą postanowienia końcowe regulujące procedury podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia i przystąpienia (źródło: UNWTO: Etyka, Kultura i Społeczna Odpowiedzialność).

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Temat Światowego Dnia Turystyki 2016: Promowanie Uniwersalnej Dostępności

Oprócz powyższego, Światowa Organizacja Turystyki ONZ (obecnie nazywana Turystyka ONZ) zobowiązała się do promowania turystyki dostępnej i poświęciła tematowi dostępności Światowy Dzień Turystyki 2016. Organizacja wydała szereg zaleceń oraz opublikowała podręcznik na ten temat (UNWTO 2016).

<https://www.unwto.org/world-tourism-day-2016>

Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

UN Tourism

Promoting Universal Accessibility

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

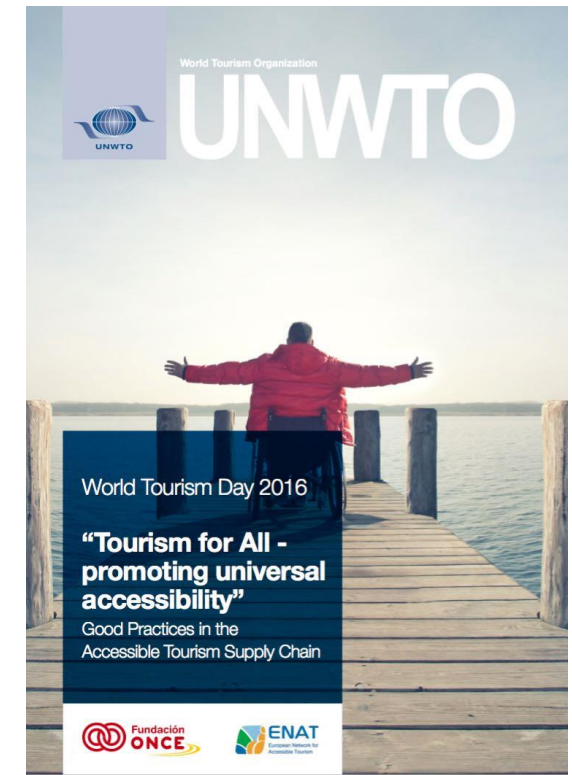
SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Światowy Dzień Turystyki 2016: Promowanie Powszechnej Dostępności

Turystyka dostępna dla wszystkich dotyczy tworzenia środowisk, które mogą zaspokoić potrzeby każdego z nas, niezależnie od tego, czy podróżujemy, czy pozostajemy w domu. Może to dotyczyć osób z niepełnosprawnością, nawet tymczasową, rodzin z małymi dziećmi lub starzejącego się społeczeństwa. W pewnym momencie naszego życia, prędzej czy później, wszyscy korzystamy z powszechnej dostępności w turystyce.

<https://www.accessibletourism.org/?i=enat.en.reports.1961>

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 października 2015 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 października 2015 r. dotycząca nowych wyzwań i wizji promowania turystyki w Europie podkreśla znaczenie rozwoju zrównoważonej, odpowiedzialnej i dostępnej turystyki; zasady „turystyki dla wszystkich”; oraz to, że pełna dostępność i przystępność turystyki są kluczowym elementem dla zrównoważonego rozwoju sektora. Rezolucja zaleca, aby państwa członkowskie opracowały ogólnoeuropejski, jednolity i przejrzysty system oznakowania dostępnych ofert oraz aby dostępność była kryterium wsparcia w ramach programów wsparcia ekonomicznego dla sektora turystyki (Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 października 2015 r. dotycząca nowych wyzwań i pomysłów na promocję turystyki europejskiej, https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2015-0391_HU.html).

Regulacja turystyki dostępnej w...

...

ADAM MICKIEWICZ
UNIVERSITY
IN POZNAŃ

SAPIENTIA
HUNGARIAN UNIVERSITY
OF TRANSYLVANIA

